

**Міністерство освіти і науки України
Одеська національна академія харчових технологій**

КУХАРЧИК ОЛЕКСІЙ ГЕННАДІЙОВИЧ

УДК: 339.168.6:338.47(447)

**РИНОК МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ РЕГІОНУ ТА
СТРАТЕГІЯ ЙОГО РОЗВИТКУ**

Спеціальність 08.00.05 – розвиток продуктивних сил та регіональна економіка

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Одеса - 2019

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Міжнародному університеті бізнесу і права Міністерства освіти і науки України (м. Херсон).

Науковий керівник - доктор економічних наук, професор
БІЛОУСОВ Олексій Михайлович,
Міжнародний університет бізнесу і права
м. Херсон,
завідувач кафедри міжнародних економічних
відносин та економічної теорії.

Офіційні опоненти:

- доктор економічних наук
ВОЙТ Сергій Миколайович,
ДП «Виробниче об'єднання Південний
машинобудівний завод ім. О.М. Макарова»,
м. Дніпро,
генеральний директор;

- доктор економічних наук, доцент
СОТНИЧЕНКО Людмила Леонідівна,
Національний університет «Одеська морська
академія»,
завідувач кафедри менеджменту та економіки
морського транспорту.

Захист відбудеться **13 червня 2019 р. о 13⁰⁰ годині** на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.088.05 в Одеській національній академії харчових технологій за адресою: 65039, м. Одеса, вул. Канатна, 112, аудиторія А-234.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Одеської національної академії харчових технологій за адресою: 65039, м. Одеса, вул. Канатна, 112, читальний зал.

Автореферат розісланий **13 травня 2019 р.**

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Крупіца І.В.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах глобалізації економіки, визначальним проявом якої є посилення міжнародних економічних зв'язків, транспортні послуги є пріоритетною складовою національного продукту України. Транспортна система України відіграє важливу роль у забезпеченні розвитку міжнародних економічних відносин і надає унікальну можливість для організації конкурентоздатних транзитних маршрутів, оскільки Україна має вигідне економіко-географічне і геополітичне положення.

Інтеграція України в світову господарську систему, підвищення рівня товарообміну між країнами, міжнародна конкуренція, формування транспортно-логістичної інфраструктури сприяють активізації розвитку системи мультимодальних перевезень, яка забезпечує організаційно-технологічну взаємодію різних видів транспорту, координацію та синхронізацію процесів транспортно-логістичного обслуговування, встановлення партнерських відносин між усіма учасниками ланцюга доставки вантажів на вигідних умовах.

Орієнтація України на формування конкурентного середовища транспортного ринку відповідно до транспортної політики ЄС обумовлює актуальність дослідження ринку мультимодальних перевезень. Переважна кількість мультимодальних перевезень носить міжрегіональний характер. У зв'язку з цим, розробка стратегії розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону є ефективним напрямом оптимізації процесу управління транспортно-логістичними центрами в конкурентному середовищі, підвищення якості перевезень для повного задоволення потреб споживачів в послугах транспорту, формування інфраструктури ринку, комплексним вирішенням соціально-економічних проблем в межах певної території.

Проблематикою розвитку транспортно-логістичних систем, сучасних технологій перевезення вантажів займається широке коло вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: О. Бакаєв, М. Григорак, В. Сергєєв, Л. Міротін, В. Назаренко, Ю. Неруш, Д. Ніколаєв, О. Проценко. Питання оптимізації функціонування транспортного комплексу висвітлено в працях: М. Котлубая, О. Котлубая, Л. Сотниченко, Ю. Цветова, О. Корнієцького. Розвитку економіки регіонів країни присвячені наукові праці: З. Варналія, С. Войта, В. Гєєця, М. Долішнього, Я. Жаліла, І. Іртищевої, В. Лагодієнка, А. Мельник, Н. Павліхи, В. Поповкіна, М. Чумаченка, Л. Шевчука.

Вагомий внесок у дослідження питань організації змішаних перевезень та взаємодії видів транспорту при перевезенні вантажів зробили М. Постан, С. Резер, Н. Правдин, В. Подкопаєв, Г. Левіков, В. Тарабанько, Л. Савченко. Наукові розробки зарубіжних і вітчизняних економістів С. Милославської, К. Плужникова, В. Караваєва, Є. Лімонова, І. Ташбаєва, Н. Троїцької, А. Чубукова, М. Шилімова присвячені окремим питанням використання транзитного потенціалу України та організації інтер- і мультимодальних перевезень вантажів.

Проте, незважаючи на високий теоретико-методичний та практичний

арсенал досліджень, наукова проблема розвитку ринку мультимодальних перевезень здебільшого розглядалась фрагментарно, не враховуючи своєрідної специфіки функціонування транспортної системи України. Комплексний підхід до формування ринку мультимодальних перевезень, який би враховував регіональні особливості (географічне розташування, водні ресурси, природно-кліматичні умови, ґрунтовий покрив тощо) розроблений на недостатньому рівні. Тому процес формування стратегії розвитку ринку мультимодальних перевезень на регіональному рівні потребує поглиблення наукових досліджень, що обґрунтовують напрямки вирішення пріоритетних завдань становлення потужної ефективної транспортної системи регіону. Все вищезазначене обумовило актуальність теми дисертаційної роботи, мету та завдання дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана в межах тематики наукових досліджень ПВНЗ «Міжнародний університет бізнесу і права» при виконанні тем «Механізми та чинники активізації сталого розвитку макроекономічних процесів в Україні» (номер державної реєстрації 0116U002610), «Формування системи антикризового управління підприємствами регіону в умовах пролонгованої трансформації відносин власності і конкурентної орієнтації розвитку» (номер державної реєстрації 0118U006680), де висвітлено методичний інструментарій функціонування організаційно-економічного механізму мультимодальних перевезень в Україні; «Управління збалансованим розвитком регіону на основі гармонізації інвестиційно-інноваційних підходів» (номер державної реєстрації 0118U006681), в межах якої автором запропоновано організаційно-економічні основи розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону і стратегію його розвитку.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є теоретико-методичне обґрунтування основ і розробка практичних рекомендацій щодо формування ринку мультимодальних перевезень регіону та стратегії його розвитку в умовах глобалізації економіки.

Відповідно до визначеної мети окреслено сукупність основних завдань, спрямованих на її досягнення:

- дослідити теоретичні аспекти визначення дефініції мультимодальних перевезень як економічної категорії для конструювання понятійного апарату дослідження;
- з'ясувати сутність регіонального ринку мультимодальних перевезень з метою формування особливостей його розвитку у конкурентному середовищі;
- розробити методичний інструментарій оцінки функціонування ринку мультимодальних перевезень регіону через поєднання сукупності методів, принципів та системи показників;
- провести моніторинг транспортного потенціалу на регіональному рівні з метою виокремлення проблемних питань функціонування ринку мультимодальних перевезень;
- виявити вплив регіональних особливостей на оцінку стану ринку мультимодальних перевезень регіону;

- обґрунтувати ефективність розвитку регіональних логістичних систем на основі аналізу їх формування;
- здійснити обґрунтування оптимальних параметрів доставки вантажів при мультимодальних перевезеннях;
- розробити стратегічні засади розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону;
- сформувати схему інфраструктури ринку мультимодальних перевезень регіону.

Об'єктом дослідження є процес формування ринку мультимодальних перевезень та стратегія його розвитку в соціально-економічній системі відносин суб'єктів господарювання, яка розташована на певній території.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та практичних засад формування ринку мультимодальних перевезень регіону та стратегії його розвитку.

Методи дослідження. Теоретичну і методичну основу дослідження становлять фундаментальні положення економічної теорії, теорій регіонального розвитку. Для досягнення мети дисертаційної роботи використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: метод термінологічного аналізу – для вивчення та уточнення поняття «ринку мультимодальних перевезень регіону»; діалектичний та абстрактно-логічний – для узагальнення теоретико-методичних засад формування ринку мультимодальних перевезень регіону; структурно-функціональний – для систематизації принципів та критеріїв оцінки впливу регіональних особливостей на розвиток ринку мультимодальних перевезень регіону; системного аналізу – для формування концептуальних засад стратегії розвитку морських портів регіону; статистичного аналізу – для проведення моніторингу транспортного потенціалу регіону; метод кластерного аналізу – для економічного обґрунтування умов формування морського мультимодального кластера в регіоні; метод SWOT-аналізу – для оцінки позицій на транспортному ринку та вибору оптимальної стратегії, визначення слабких і сильних сторін морських портів, маркетингових небезпек та можливостей; методи економіко-математичного моделювання – для обґрунтування оптимальних параметрів доставки вантажів при мультимодальних перевезеннях; графічний – для наочного представлення ілюстративного матеріалу роботи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативна база України, наукові джерела, серед яких монографічні праці, наукові статті, доповіді вітчизняних і зарубіжних учених на міжнародних та всеукраїнських конференціях з проблемних питань розвитку транспортної системи України та мультимодальних перевезень; аналітичні дані Державної служби статистики України; довідкові й інформаційні видання професійних та міжнародних організацій, інтернет-ресурси.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у системному вирішенні важливої науково-прикладної проблеми – обґрунтування теоретико-методичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо формування ринку мультимодальних перевезень регіону та стратегії його розвитку з урахуванням

регіональних особливостей. Основні теоретико-методичні та практичні результати дисертаційної роботи, які характеризують її наукову новизну, такі:

удосконалено:

- концептуальні засади стратегії розвитку морських портів регіону, які ґрунтуються на розробці системи регулюючих заходів, направлених на підвищення ефективності діяльності морського транспорту для забезпечення функціонування регіонального ринку мультимодальних перевезень в конкурентному середовищі. Це дасть змогу використовувати їх як науково обґрунтований теоретико-методичний базис управління морським транспортом з урахуванням впливу регіональних особливостей на його функціонування в межах певної території;

- структурно-економічну модель реалізації стратегії розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону у вигляді формування морського мультимодального кластеру, який забезпечить консолідацію стратегічних інтересів учасників щодо задоволення потреб споживачів у якісних транспортних послугах, підвищення портових потужностей на інноваційній основі. Така модель сприятиме процесу узгодженості спільних дій учасників ринку мультимодальних перевезень у визначенні перспектив та змін у соціально-економічному розвитку регіону на основі максимального використання його природних ресурсів, переваг географічного розташування та раціонального використання економічного, наукового, трудового потенціалів;

- трактування поняття «ринку мультимодальних перевезень регіону», яке, на відміну від існуючих, визначено як система економічних та комерційно-правових взаємовідносин між учасниками транспортного процесу, що регулює перевезення експортного, імпортного, транзитного вантажу двома або більше видами транспорту одночасно, під контролем одного оператора, який бере на себе відповідальність доставки вантажу «від дверей до дверей» на підставі єдиного договору в межах певної території;

- методичний підхід до оцінювання діяльності суб'єктів ринку мультимодальних перевезень регіону, який ґрунтується на систематизації сукупності критеріїв та показників щодо маркетингового дослідження ринку, економіко-математичного моделювання процесів доставки вантажів в межах певної території. Такий підхід дасть змогу обґрунтувати й визначити напрями формування стратегії розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону;

набули подальшого розвитку:

- принципи функціонування мультимодальної системи перевезення вантажу регіону (єдиного комерційно-правового поля, комплексності розв'язку організаційно-економічних засад регіону як цілісного системного утворення, інформаційного поля всіх детермінант перевізного процесу, інтеграції всіх суб'єктів системи мультимодальних перевезень, комплексності розвитку транспортної інфраструктури), використання яких забезпечить ґрунтовну оцінку формування регіону як суб'єкта економічного розвитку в цільовому і функціональному аспектах з врахуванням рівня його господарських взаємозв'язків з іншими територіями, спеціалізації та концентрації виробництва продукції;

- система факторів сегментації споживачів транспортних послуг, які класифіковані за ознаками: адміністративно-територіальною, демографічною, майновою, соціально-економічною, економічною. Така класифікація факторів сегментації споживачів транспортних послуг дозволила сформувавши формат авторського бачення в напрямку визначення місця, об'єктивної оцінки можливостей і вигід функціонування ринку мультимодальних перевезень з метою використання накопичених знань для зміцнення його позицій;

- логістична концепція транспортного підприємства, що є сукупністю групування основних пріоритетів та напрямів розвитку логістичних систем управління інформаційними потоками підприємства при використанні критеріїв оптимальності (транспортна робота, витрати часу на доставку, вартість перевезення вантажу). Запропонована логістична концепція ґрунтується на логістичних принципах і методах, які формують методику розробки стратегії і механізму оптимізації господарюючих зв'язків на основі міжфункціональних економічних компромісів підприємств;

- класифікація факторів розвитку морських портів регіону через поділ їх на економічні (підвищення рівня збереження товарів в процесі його доставки від виробника до споживача, зниження собівартості послуг за рахунок масштабів виробництва, скорочення транспортних витрат за рахунок зниження ваги вантажу); специфічні (забезпечення стабільного вантажопотоку з боку вантажовласників, залучення суміжних вантажопотоків); регіональні (зниження соціальної напруги шляхом створення нових робочих місць, збільшення відрахувань до бюджетів різних рівнів, зростання інвестиційної привабливості, активізація малого та середнього бізнесу). Це дозволить розширити наукові аспекти формування концептуальних засад стратегії розвитку морських портів регіону.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання теоретико-методологічних, методичних і практичних розробок і пропозицій у діяльності органів влади різних рівнів при формуванні стратегічних напрямів регіонального сільського розвитку. Вищевказані рекомендації використовуються у практичній діяльності Регіонального фонду підтримки підприємництва в Миколаївській області (довідка № 18/94 від 25.11.2016 р.); Бюро регіонального розвитку, КП Одеської обласної державної адміністрації (довідка № 112 від 21.02.2017 р.); Херсонської обласної ради (довідка № 98-111-375/103 від 19.12.2017 р.), Миколаївського обласного фонду розвитку і підтримки громадських ініціатив (довідка № 101-105-375/104 від 14.12.2017 р.), ТОВ «Дельта Вілмар СНД» (довідка № 216 від 12.02.2018 р.) .

Особистий внесок здобувача. Основні наукові положення, розробки, висновки та пропозиції, викладені у дисертації, одержані автором самостійно. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, в дисертації використані лише ті ідеї та положення, які є результатом особистої роботи дисертанта. Особистий внесок автора в наукові праці, опубліковані у співавторстві, представлено окремо в списку публікацій.

Апробація результатів дисертації. Основні положення, наукові результати та практичні розробки дисертаційної роботи пройшли апробацію в ході

обговорення доповідей здобувача на таких міжнародних науково-практичних конференціях: «Управління інноваційним розвитком на макро-, мезо- та мікро рівнях» (м. Одеса, 7 червня 2016 р.); «Проблеми розвитку транспортної логістики Інтер-ТРАНСЛОГ 2016 р.» (м. Одеса, 11–16 вересня 2016 р.); «Україна-Болгарія-Європейський Союз: сучасне становище та перспективи» (г. Херсон, 24 вересня – 1 жовтня 2016 г.); «Морське право та менеджмент: еволюція та сучасні виклики» (м. Одеса, 6-7 квітня 2017 р.); «Проблеми розвитку транспорту і логістики» (м. Одеса, 26-28 квітня 2017 р.); «Розвиток паромних перевезень на Чорному морі і міжнародні транспортні коридори» (м. Одеса, 28 квітня – 2 травня 2017 р.); «Проблеми економіки транспорту» (м. Дніпро, 20-21 квітня 2017 р.); «Управління інноваційним розвитком на макро-, мезо- та мікро рівнях» (м. Одеса, 7-8 червня 2017 р.); «Сучасні стратегії регіонального розвитку Українського Причорномор'я: виклики та рішення» (м. Херсон, 14-16 вересня 2017 р.); «Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика» (м. Київ, 22–23 лютого 2019 р.); «Наука, освіта, суспільство: інструменти і механізми сучасного інноваційного розвитку» (м. Київ, 29–30 березня 2019 р.); Морське право та менеджмент: еволюція та сучасні виклики (м. Одеса, 18-19 квітня 2019 р.).

Публікації. Основні положення, висновки та результати дослідження викладено у 14 наукових працях (6 з них у співавторстві) загальним обсягом 4,66 друк. арк., у тому числі: 8 праць, в яких опубліковані результати дослідження (з них 1 – у зарубіжному науковому періодичному виданні та 5 – у виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз) загальним обсягом 3,87 друк. арк., і 6 праць апробаційного характеру загальним обсягом 0,79 друк. арк.

Обсяг і структура роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний обсяг дисертації становить 161 стор. комп'ютерного тексту. Робота містить 31 таблицю (1 розміщено на окремих сторінках), 16 рисунків (3 розміщено на окремих сторінках), 10 додатків на 19 сторінках. Список використаних джерел із 235 найменувань розміщений на 22 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У першому розділі «**Теоретико-методичні основи розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону**» досліджено наукові засади формування системи мультимодальних перевезень на регіональному рівні; обґрунтовано сутність, особливості розвитку та методичний інструментарій оцінки ринку мультимодальних перевезень регіону.

В наукових колах транспортна система України розглядається не тільки як галузь, що здатна перевозити вантажі та пасажирів, а, насамперед, як специфічна міжгалузева система, яка є необхідною умовою для функціонування інших галузей. В Україні функціонує розгалужена мережа таких видів транспорту: залізничний, автомобільний, водний, повітряний, трубопровідний. Усі вони тісно пов'язані між собою і взаємно доповнюють один одного.

Запропоновано в процесі дослідження використовувати холістичний підхід, відповідно до якого види транспорту повинні взаємодіяти, даючи користувачам можливість гнучкого вибору транспортних і нетранспортних сервісів без обмежень, обумовлених особливостями кожного з видів транспорту.

Визначено, що розвиток мультимодальних перевезень є перспективним напрямом розбудови транспортної системи України в цілому та її регіонів, оскільки дозволяє значно збільшити обсяги перевезень за участю національних транспортних підприємств, сприяючи підвищенню конкурентоспроможності країни на ринку транспортних послуг, розвитку мережі існуючих транспортних коридорів, інтеграції транспортної інфраструктури України до світової транспортної системи.

Використовуючи інтермодальний підхід, поняття «мультимодальні перевезення» визначено як перевезення вантажу, що одночасно виконується двома або більше видами транспорту, організовано одним оператором, який бере на себе відповідальність доставки вантажу «від дверей до дверей» на підставі єдиного договору як на міждержавному, так і на регіональному рівнях. Такий підхід носить комплексний характер і забезпечує досягнення синергетичного ефекту шляхом застосування безперевантажувальних перевезень, виконуваних послідовно різними видами транспорту.

Запропоновано основні принципи функціонування мультимодальної системи перевезення вантажу на регіональному рівні (рис. 1.).

Рис. 1. Принципи функціонування мультимодальної системи перевезення вантажу на регіональному рівні

Ринок мультимодальних перевезень регіону – це система економічних та комерційно-правових взаємовідносин між учасниками транспортного процесу,

що регулює перевезення експортного, імпортного, транзитного вантажу двома або більше видами транспорту одночасно, під контролем одного оператора, який бере на себе відповідальність доставки вантажу «від дверей до дверей» на підставі єдиного договору в межах певної території (регіону). Ринку мультимодальних перевезень регіону визначається особливостями транспортних перевезень і потреб, які задовольняються ними, а також особливостями виробників і споживачів.

Актуалізація наукової проблеми формування регіонального ринку мультимодальних перевезень та стратегії його розвитку в умовах глобалізації економіки зумовлена: недосконалістю законодавчої бази мультимодальних перевезень та невизначеністю стратегічних напрямів їх розвитку; відсутністю розвинутої мережі об'єктів транспортно-логістичної інфраструктури; відсутністю конкурентоспроможної цінової політики в області мультимодальних перевезень тощо.

З'ясовано, що основними суб'єктами ринку мультимодальних перевезень регіону є учасники транспортного процесу – виробники (транспортні підприємства-перевізники, експедитори, оператори мультимодальних перевезень); споживачі (замовники транспортних послуг); держава, яка розробляє та запроваджує національні нормативно-правові акти стосовно міжнародних, національних, регіональних перевезень і торгівлі. Об'єктом купівлі-продажу на ринку мультимодальних перевезень регіону є транспортні послуги з перевезення вантажу. Попит на мультимодальні перевезення вантажу в масштабах регіонального ринку являє собою співвідношення між тарифом на послугу і обсягом потреби в перевезеннях, додаткових послугах, комплексному транспортно-експедиційному обслуговуванню. Пропозиція мультимодальних перевезень вантажу – це технічні можливості парку рухомого складу майна виробників послуг залежно від ціни послуги з урахуванням ступеня зносу, технічної готовності транспорту, технології перевезень, умов експлуатації.

Сформовано адміністративно-територіальні, демографічні, соціально-економічні, економічні, майнові фактори, що враховуються при сегментації споживачів транспортних послуг, які дозволяють визначити місце, об'єктивно оцінити можливості і вигоди транспортного ринку та, використовуючи знання з теорії і практики маркетингу, зміцнювати позиції на ринку мультимодальних перевезень регіону.

Визнаючи та враховуючи наукову і практичну цінність наявних методичних розробок, обґрунтовано, що авторська методика дослідження ринку мультимодальних перевезень регіону побудована за сукупністю критеріїв та показників, які застосовуються у маркетинговому дослідженні ринку мультимодальних перевезень регіону, економіко-математичному моделюванні процесів доставки вантажів при мультимодальних перевезеннях, стратегічному підході щодо розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону.

Доведено, що стратегічними цілями розвитку ринку мультимодальних перевезень в контексті досягнення конкурентоспроможності з урахуванням регіональних особливостей функціонування господарської системи (виражених

географічною, природнокліматичною, соціально-економічною специфікою) є задоволення потреб споживачів у якісних транспортних послугах з перевезення вантажу двома або більше видами транспорту одночасно, під контролем одного оператора, який бере на себе відповідальність доставки вантажу «від дверей до дверей» на підставі єдиного договору в межах певної території (регіону).

У другому розділі «Сучасний стан та тенденції розвитку ринку мультимодальних перевезень у контексті регіональної економіки» окреслено результати моніторингу транспортного потенціалу на регіональному рівні; проаналізовано стан та регіональні тенденції функціонування ринку мультимодальних перевезень та обґрунтовано ефективність розвитку регіональних логістичних систем.

Встановлено, що в Україні протягом 2013-2017 років обсяги вантажних перевезень за всіма видами транспорту та вантажообіг транспорту скоротились. Це пояснюється, по-перше, зниженням показника кількості перевезень вантажу даними видами транспорту, по-друге, зниженням рівня їх модернізації та обслуговування (стан основних засобів транспортної системи перебуває в досить складному стані: функціонування 46 % рухомого складу перевищило термін експлуатації). Динаміка освоєння інвестицій в основний капітал транспорту є нестабільною.

В процесі розрахунків доведено, що протягом 2013-2017 років найбільшу частку валової доданої вартості транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності у загальному обсязі валової доданої вартості за видами економічної діяльності займає Одеська область, що пояснюється розгалуженою транспортною мережею. За період дослідження обсяги перевезення вантажів та вантажообіг за всіма видами транспорту в Одеській області зросли (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка обсягів перевезень вантажу та вантажообігу за видами транспортних засобів Одеської області

Вид транспорту	Роки					2017 р. в % до 2013 р.
	2013	2014	2015	2016	2017	
<i>Обсяги перевезення вантажу, тис. тонн</i>						
Транспорт всього, у тому числі:	37652,8	35521,5	39245,3	39636,9	41644,6	110,6
залізничний	29971,0	27590,0	29744,0	31368,0	32440,0	108,2
автомобільний	5289,6	5498,0	7413,6	6050,9	7437,5	140,6
водний	2392,2	2433,5	2087,7	2218,0	1767,1	73,9
<i>Вантажообіг, млн. ткм</i>						
Транспорт, всього у тому числі:	64499,0	65761,6	69484,4	61759,0	65273,6	101,2
залізничний	60337,6	61883,4	65673,7	57952,5	61517,2	101,9
автомобільний	1667,0	1542,6	1594,9	1640,1	1952,0	117,1
водний	2494,4	2335,6	2215,8	2166,4	1804,4	72,3

Сучасний стан транспортної системи Одеської області, як і в цілому по Україні, характеризується значними потребами у фінансових ресурсах, насамперед, на технічне та технологічне переоснащення, що пояснюється зменшенням обсягу капітальних інвестицій в транспортну систему регіону.

З метою дослідження ринку мультимодальних перевезень Одеської області в напрямку визначення конкурентних позицій транспортних підприємств та розподілу «ринкової влади» стосовно вантажних перевезень між учасниками ринку використано індекс Херфіндаля-Хіршмана.

З'ясовано, що ринок мультимодальних перевезень Одеської області в 2017 році є неконкурентним, найбільшу частку в структурі обсягу перевезення вантажів займає ДП «Морський торговельний порт «Южний», це вказує на те, що саме на ньому зосереджена «ринкова влада» стосовно перевезень; найменшу питому вагу в структурі обсягу перевезення вантажів займає ДП «Морський торговельний порт «Усть-Дунайськ» (табл. 2).

Таблиця 2

**Розрахунок індексу Херфіндаля-Хіршмана
на ринку мультимодальних перевезень Одеської області в 2017 році**

Транспорт	Обсяг перевезення вантажу, тис. тонн	Частка обсягу перевезення вантажу в загальному обсязі транспортних послуг, %	Індекс Херфіндаля-Хіршмана (ННІ)
ПАТ «Укрзалізниця»	32440,0	23,34	544,76
ДП «Морський торговельний порт «Южний»	41897,8	30,15	909,02
ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ»	17225,0	12,39	153,51
ДП «Морський торговельний порт «Усть-Дунайськ»	54,2	0,04	0,002
ДП «Білгород-Дністровський морський торговельний порт»	352,4	0,25	0,06
ДП «Ізмаїльський морський торговельний порт»	5097,9	3,67	13,47
ДП «Ренійський морський торговельний порт»	1124,9	0,81	0,66
ДП «Одеський морський торговельний порт»	40785,9	29,35	861,42
Всього	138978,1	100,0	2482,90

Доведено, що реалізація логістичної концепції транспортного підприємства полягає в розробленні та впровадженні логістичних систем управління матеріальними і відповідними інформаційними потоками, котрі ґрунтуються на логістичних принципах і методах. Критеріями оптимальності в транспортному завданні є: транспортна робота, витрати часу на доставку або вартість перевезення. Від сучасного рівня розвитку регіональних логістичних систем, залежить методика розробки стратегій і механізму оптимізації господарчих зв'язків на основі міжфункціональних економічних компромісів підприємств.

У третьому розділі «Стратегія розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону в умовах глобалізації економіки» здійснено обґрунтування оптимальних параметрів доставки вантажів при мультимодальних перевезеннях; розроблено стратегічні засади розвитку та сформовано схему інфраструктури ринку мультимодальних перевезень регіону.

Використання математичних моделей транспортних задач можливе для вирішення різних питань щодо розробки оптимальних планів перевезень, оптимізації схем вантажопотоків для окремих видів транспорту, маршрутів руху транспортних засобів, раціонального вибору виду транспорту для перевезень. При обґрунтуванні багатокритеріального підходу до вирішення транспортної задачі в групу критеріїв віднесено показники: витрати потенційної роботи транспорту; провізна плата; експлуатаційні витрати на транспортування вантажів; загальні витрати часу на транспортування вантажів; вартість вантажної маси, що знаходиться в дорозі; приведені загальні витрати. Такі показники протилежні за змістом, діють на процес в протилежних напрямках.

У практиці організації перевезень вантажів нерідко спостерігаються випадки, коли доставка вантажів здійснюється з одного пункту в інший через третій пункт, який найчастіше є складом або пунктом перевалки. Математична модель багатоетапної транспортної задачі в даному випадку матиме вигляд:

$$\sum_{i=1}^m \sum_{k=1}^p c_{ik} x_{ik} + \sum_{k=1}^p \sum_{j=1}^n c_{kj} x_{kj} \rightarrow \min \quad (1)$$

$$\sum_{k=1}^p x_{ik} = a_i \quad (i = 1, m) \quad (2)$$

$$\sum_{i=1}^m x_{ik} \leq d_k \quad (k = 1, p) \quad (3)$$

$$\sum_{k=1}^p x_{kj} = b_j \quad (j = 1, n) \quad (4)$$

$$\sum_{j=1}^n x_{kj} \leq d_k \quad (k = 1, p) \quad (5)$$

$$x_{ik} \geq 0 \quad (i=1, m; k=1, p); x_{kj} \geq 0 \quad (k=1, p; j=1, n); x_{kk} \geq 0 \quad (k=1, p);$$

$$x_{kk} = 0 \quad (k \neq k; k=1, p); X_{ij} = 0 \quad (i=1, m; j=1, n) \quad (6)$$

Вирішення багатоетапних транспортних задач виконується в вигляді таблиці, особливість побудови якої в тому, що, крім постачальників і споживачів, зазначені пункти перевалки в рядках і в стовпцях з вказаною ємкістю. Завдяки цьому в таблицях такої форми завжди виконується умова балансу, якщо потужності постачальників і потреби пунктів призначення збалансовані, оскільки:

$$\sum_{k=1}^p d_k + \sum_{i=1}^m a_i = \sum_{k=1}^p d_k + \sum_{j=1}^n b_j, \quad (7)$$

тобто багатоетапна транспортна задача завжди має рішення.

При розвитку мультимодальних транспортних технологій саме морські торговельні порти стають центрами інтенсифікації обробки транспортних вантажних потоків. Морські порти як суб'єкти ринку мультимодальних перевезень регіону вступають у відносини різних типів із своїми партнерами: товарна взаємодія, пов'язана із купівлею-продажем та наданням послуг; фінансова взаємодія, пов'язана із здійсненням грошових розрахунків; організаційно-фінансова взаємодія, пов'язана із орендою та ефективним використанням виробничих потужностей, кадровим забезпеченням тощо. Від

ефективності функціонування морських портів, рівня їх технологічного і технічного оснащення, відповідності системи управління та розвитку інфраструктури міжнародним вимогам залежить конкурентоспроможність вітчизняного транспортного комплексу на ринку.

Розроблено концептуальні засади стратегії розвитку морських портів Одеської області, особливістю яких визначено систему заходів, направлену на задоволення потреб споживачів в якісних транспортних послугах, ефективне використання і підвищення портових потужностей на інноваційній основі, забезпечення оптимізації системи управління стосовно формування логістичних центрів, вирішення соціальних проблем при врахуванні регіональних особливостей, економічних інтересів держави та регіону для регулювання розвитку сучасного ринку мультимодальних перевезень (рис. 2).

Рис. 2. Концептуальні засади стратегії розвитку морських портів Одеської області

На основі використання системного підходу, запропоновано групу факторів розвитку морських портів регіону (економічні, специфічні, регіональні), які обґрунтовують та безпосередньо впливають на формування цілі та завдання концептуальних засад стратегії розвитку морського транспорту регіону. Отже, концептуальні засади стратегії розвитку морських портів регіону представляють собою збалансовану систему заходів, яка використовується в якості науково-обґрунтованого теоретико-методичного базису підвищення ефективності діяльності морського транспорту і економіки регіону в цілому із врахуванням його специфічних особливостей для забезпечення відповідного рівня конкурентоспроможності на ринку мультимодальних перевезень. Запропоновано створення морського мультимодального кластеру «Велика Одеса» на базі ДП «МТП «Чорноморськ», ДП «Одеський МТП», ДП «МТП «Южний», які є лідерами серед морських портів України (рис. 3).

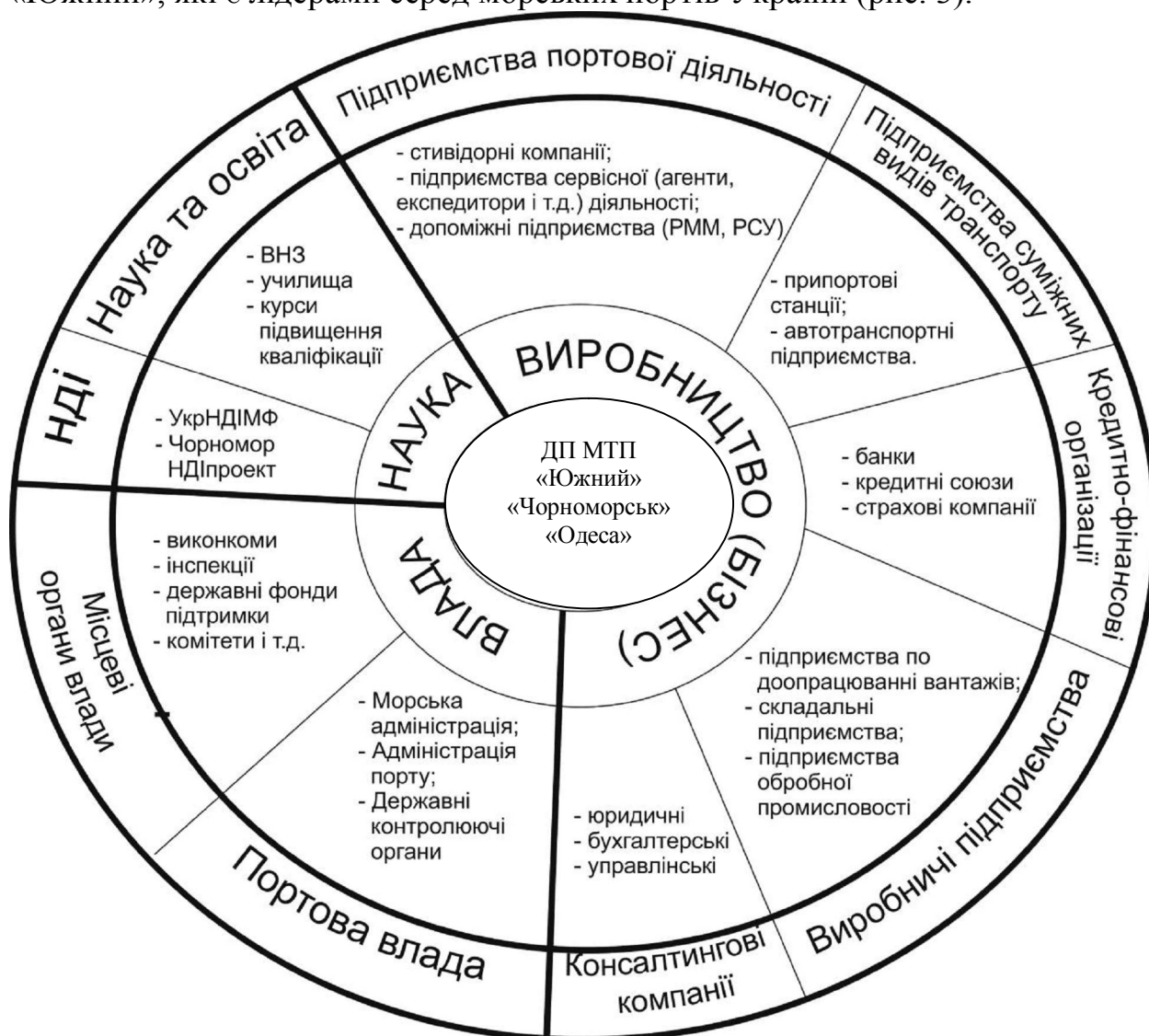

Рис. 3. Модель морського мультимодального кластеру Одеської області

Проведений SWOT-аналіз факторів та умов для формування морського мультимодального кластеру Одеської області показав, що існує багато загроз, основною причиною яких є недосконалість нормативно-правової бази, нерозвиненість державно приватного партнерства, брак в інвестиційних

ресурсах. Тому, основною вимогою для функціонування морського мультимодального кластеру стає його гнучкість, здатність швидко та вчасно пристосовуватися до динамічного зовнішнього середовища.

Морський мультимодальний кластер заснований на ідеї дієвої співпраці між бізнесом, освітою, наукою та місцевою владою. Об'єднання підприємств портової діяльності і пов'язаних з ними інших підприємств, організацій та установ у мультимодальний кластер сприятиме консолідації інтересів у суспільстві і виявить односпрямованість стратегічних інтересів переважної більшості учасників ринку портової продукції та послуг, сприятиме прозорості процесу прийняття управлінських рішень, що дасть можливість забезпечити передбачення економічної транспортної політики держави.

В процесі дослідження сформовано схему інфраструктури ринку мультимодальних перевезень Одеської області, яка з одного боку, забезпечує внутрішню підтримку конкурентного потенціалу виробників, а з другого боку, дозволяє здійснювати виробничу кооперацію і товарний обмін у міжгалузевому та міжрегіональному розрізі.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання, що полягає в формуванні ринку мультимодальних перевезень регіону та стратегії його розвитку в умовах глобалізаційної економіки. За результатами дослідження зроблено висновки теоретичного, методичного і науково-прикладного характеру:

1. Поняття «мультимодальні перевезення» необхідно розуміти як перевезення вантажу, що одночасно виконується двома або більше видами транспорту, організовано одним оператором, який бере на себе відповідальність доставки вантажу «від дверей до дверей» на підставі єдиного договору як на міждержавному, так і на регіональному рівнях. Сформовані нами принципи функціонування мультимодальної системи перевезення вантажу регіону: єдиного комерційно-правового поля, комплексності розв'язку організаційно-економічних засад регіону як цілісного системного утворення, інформаційного поля всіх детермінант перевізного процесу, інтеграції суб'єктів системи мультимодальних перевезень, комплексності розвитку транспортної інфраструктури враховують специфіку функціонування регіону при використанні мультимодальної системи перевезення вантажу.

2. Ринок мультимодальних перевезень регіону доцільно визначити як систему економічних та комерційно-правових взаємовідносин між учасниками транспортного процесу, що регулює перевезення експортного, імпортного, транзитного вантажу двома або більше видами транспорту одночасно, під контролем одного оператора, який бере на себе відповідальність доставки вантажу «від дверей до дверей» на підставі єдиного договору в межах певної території. Запропонована система факторів сегментації споживачів транспортних послуг визначила авторське бачення моделі розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону, що визначається особливостями

транспортних перевезень, виробників, споживачів і потреб, які задовольняються ними.

3. Запропонований нами методичний базис дослідження ринку мультимодальних перевезень регіону ґрунтується на сукупності критеріїв та показників щодо маркетингового дослідження ринку, економіко-математичного моделювання процесів доставки вантажів в межах певної території, за допомогою яких можливо отримати достовірну оцінку зміни попиту, пропозиції, ціни та рівня конкуренції на транспортні послуги. Стратегія розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону сформована як модель, що об'єднує в єдине ціле виробництво транспортних послуг, їх споживання та цінову політику з метою створення умов для розвитку цивілізованого, ґрунтованого на конкурентній боротьбі, ринку мультимодальних перевезень на певній території.

4. За результатами проведеного моніторингу транспортного потенціалу країни встановлено, що обсяги вантажних перевезень вантажів, вантажообіг, експорт та імпорт транспортних послуг за період дослідження скоротились, стан основних засобів транспортної системи України погіршився. У зв'язку з цим в дисертації визначено пріоритетні завдання забезпечення розвитку транспортного потенціалу регіону: необхідність пошуку значного обсягу капітальних інвестицій для оновлення транспорту на інноваційній основі; розробка механізмів підвищення якості транспортних послуг; застосування системи мультимодальних перевезень; формування умов для зростання попиту на вантажні перевезення.

5. Узагальнена оцінка стану ринку мультимодальних перевезень Одеської області доводить, що значний вплив на показники діяльності транспортних підприємств спричиняють регіональні особливості умов господарювання учасників транспортного процесу. Відтак, доцільним є вдосконалення відносин між усіма учасниками ринку на основі поєднання адміністративних і конкурентних чинників, що, з одного боку, забезпечить формування адекватних регіональним потребам умов перевезень та контролю за їх дотриманням, з другого – основного принципу ринкової економіки – отриманню всіма учасниками перевізного процесу позитивного економічного результату.

6. Формування логістичної концепції транспортного підприємства полягає у створенні дієвого механізму управління інформаційними потоками підприємства, здатного гнучко реагувати на зміни ринку мультимодальних перевезень регіону. Реалізація заходів, передбачених концепцією, дасть змогу отримати позитивні результати щодо оптимізації та розвитку транспортного потенціалу підприємств регіону через розробку стратегії оптимізації господарюючих зв'язків на основі міжфункціональних економічних компромісів підприємств.

7. Сформульовані концептуальні засади стратегії розвитку морських портів регіону – це цілереалізуюча система, що дозволяє використовувати їх як науково обґрунтований теоретико-методичний базис управління морським транспортом з урахуванням впливу регіональних особливостей на його функціонування в межах певної території. Важливою особливістю

концептуальних засад є розробка заходів щодо ефективності діяльності морського транспорту для розвитку цивілізованого ринку мультимодальних перевезень регіону.

8. З метою розширення наукового підґрунтя формування концептуальних засад стратегії розвитку морських портів регіону сформовано низку факторів, які поділені на групи: економічні, специфічні, регіональні. Запропонована модель реалізації стратегії розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону, у вигляді морського мультимодального кластеру, дозволить вирішити питання узгодженості спільних дій учасників ринку мультимодальних перевезень у визначенні перспектив та змін у соціально-економічному розвитку регіону на основі максимального використання його специфічних особливостей.

9. Запропоновано схему інфраструктури ринку мультимодальних перевезень Одеської області, яка представлена усіма видами транспорту і включає у себе морські торговельні порти, судноплавні компанії, розвинене залізничне господарство, широку мережу автотранспортних підприємств, аеропортів та аеродромні комплекси, авіакомпанії, які забезпечують виконання технологічних процесів обробки вантажів у процесі перевезень та внутрішню підтримку конкурентного потенціалу виробників, здійснюють виробничу кооперацію і товарний обмін у міжрегіональному розрізі.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Кухарчик О. Г. Рынок мультимодальных перевозок. Економічні інновації: збірник наукових праць. 2014. № 58. С. 157-165 (0,43 друк. арк.).

2. Кухарчик О. Г. Створення мультимодального кластеру. Економічні інновації: збірник наукових праць. 2017. № 63. С.132-139 (0,53 друк. арк.).

3. Кухарчик О. Г. Оптимізація перевезення вантажів при мультимодальних перевезеннях: регіональний аспект. Вісник ХНАУ імені В. В. Докучаєва: Економічні науки. 2018. № 4. С. 430-439 (індексується в наукометричній базі Index Copernicus) (0,40 друк. арк.).

4. Кухарчик О. Г. Перспективи розвитку транспортних перевезень в Причорноморському регіоні. Український журнал прикладної економіки. 2018. Том 3. № 3. С.159-169 (індексується в наукометричних базах: Index Copernicus, WorldCat, Windows Live Academic, ResearchBible, Open Academic Journals Index, CiteFactor, InfoBase) (0,45 друк. арк.).

5. 5. Піюренко І.О., Гаркуша О.М., Кухарчик О.Г. Сучасні аспекти формування системи мультимодальних перевезень на регіональному рівні. Український журнал прикладної економіки. 2018. Том 3. № 4. С.181-190 (індексується в наукометричних базах: Index Copernicus, WorldCat, Windows Live Academic, ResearchBible, Open Academic Journals Index, CiteFactor, InfoBase) (загальний обсяг – 0,65 друк. арк., особистий внесок автор – 0,35 друк. арк.: систематизовано поняття «мультимодальні перевезення»).

6. Кухарчик О. Г. Сутність та особливості розвитку регіонального ринку мультимодальних перевезень. Вісник ХНАУ імені В. В. Докучаєва: Економічні науки. 2019. № 2. С. 410-419 (індексується в наукометричній базі Index Copernicus) (0,45 друк. арк.).

7. Кухарчик О. Г. Формування регіонального кластеру мультимодальних перевезень. Економіка і фінанси. № 13. 2018. С. 39-50 (індексується в наукометричній базі Index Copernicus) (0,50 друк. арк.).

в тому числі у зарубіжних періодичних виданнях:

8. Kukharchyk O., Kukharchyk V. Globalization and integration in international trade. Sciences of Europe. 2017. Vol. 1. №17 (17). С.19-29 (загальний обсяг – 0,46 друк. арк., особистий внесок автор – 0,23 друк. арк.: запропоновано класифікацію міжнародної торгівлі).

Опубліковані праці апробаційного характеру:

9. Кухарчик В. Г., Кухарчик О. Г. Підготовка фахівців з морської галузі в Україні. Проблеми розвитку транспортної логістики Інтер-ТРАНСЛОГ'2018: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, м. Батумі, м. Самсун, 16 - 27 лютого 2018 р.). Одеса. 2018. С. 77-81 (0,10 друк. арк.).

10. Кухарчик В. Г., Кухарчик О. Г. Головні принципи формування та ефективного впровадження державної політики у забезпеченні мультимодальних перевезень в Україні. 20 років поромної лінії Чорноморськ – Батумі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса-м.Батумі, 28 жовтня - 02 листопада 2018 р.). Одеса. 2018. С.70-72 (0,10 друк. арк.).

11. Kukharchyk O., Kukharchyk V. Multimodal and intermodal transportation in transport systems. National institute of economic research, Batumi, Georgia. 2018. С.244-249 (0,25 друк. арк.).

12. Кухарчик О. Г. Розвиток мультимодальних перевезень та їх роль у регіональному розвитку. Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 22–23 лютого 2019 р.). К. : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. С. 64-66 (0,12 друк. арк.).

13. Кухарчик О. Г. Кластеризація в системі управління мультимодальних перевезень на регіональному рівні. Наука, освіта, суспільство: інструменти і механізми сучасного інноваційного розвитку: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29–30 березня 2019 р.). К. : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. С. 87-89 (0,11 друк. арк.).

14. Кухарчик В. Г., Кухарчик О. Г. Регіональна транспортна політика щодо функціонування мультимодальних перевезень через порти України. Морське право та менеджмент: еволюція та сучасні виклики: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 18-19 квітня 2019 р.). Одеса: НУ «Одеська морська академія», 2019. С. 55-56 (0,11 друк. арк.).

АНОТАЦІЯ

Кухарчик О.Г. Ринок мультимодальних перевезень регіону та стратегія його розвитку. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. – Одеська національна академія харчових технологій, Одеса, 2019.

Дисертаційна робота присвячена обґрунтуванню теоретико-методичних засад і розробці практичних рекомендацій щодо формування ринку мультимодальних перевезень регіону та стратегії його розвитку в умовах глобалізації економіки.

У дисертації визначено зміст дефініцій «мультимодальні перевезення» та «ринок мультимодальних перевезень регіону» та окреслено їх специфічні особливості. Сформовано методичний інструментарій оцінки функціонування ринку мультимодальних перевезень регіону та вдосконалено систему показників і критеріїв щодо маркетингового дослідження ринку, економіко-математичного моделювання процесів доставки вантажів в межах певної території. Проведено моніторинг транспортного потенціалу та стану ринку мультимодальних перевезень регіону.

Визначено ефективність розвитку регіональних логістичних систем на основі аналізу їх формування. Розроблено концептуальні засади стратегії розвитку морських портів регіону для забезпечення процесу ефективного управління морським транспортом. Запропоновано модель реалізації стратегії розвитку ринку мультимодальних перевезень регіону у вигляді формування морського мультимодального кластеру. Сформовано схему інфраструктури ринку мультимодальних перевезень регіону.

Ключові слова: регіон, ринок, мультимодальні перевезення, стратегія розвитку, регіональна економіка, інфраструктура ринку, попит, пропозиція, конкуренція, ціна, транспортний ринок, транспортні послуги.

АННОТАЦИЯ

Кухарчик А. Г. Рынок мультимодальных перевозок региона и стратегия его развития. - Квалификационный научный труд на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.05 - развитие производительных сил и региональная экономика. - Одесская национальная академия пищевых технологий, Одесса, 2019.

Исследованы теоретические основы развития рынка мультимодальных перевозок региона. Предложены принципы функционирования мультимодальной системы перевозки груза региона, которые обеспечат формирования региона как субъекта экономического развития в целевом и функциональном аспектах.

Рассмотрены сущностные характеристики понятия «рынок мультимодальных перевозок региона» как система экономических и правовых взаимоотношений между участниками транспортного процесса, который регулирует перевозку экспортного, импортного, транзитного груза двумя или больше видами транспорта одновременно, под контролем одного оператора, который берет на себя ответственность доставки груза «от дверей к дверям» на основании одного договора в пределах определенной территории.

Доказано, что развитие интеграционных процессов способствует формированию новой управленческой концепции, в рамках которой происходит управление отношениями с потребителями, посредниками, поставщиками в процессе выполнения заказа.

Сформирован методический инструментарий оценки функционирования рынка мультимодальных перевозок региона, который основывается на систематизации совокупности критериев и показателей относительно маркетингового исследования рынка, экономико-математического моделирования процессов доставки грузов в пределах определенной территории.

На основе показателей и критериев проведен мониторинг транспортного потенциала на региональном уровне. При оценке функционирования рынка мультимодальных перевозок проанализированы факторы влияния региональных особенностей.

Определена эффективность развития региональных логистических систем на основе анализа их формирования. Обосновано, что реализация мероприятий, предусмотренных логистической концепцией, даст возможность получить положительные результаты относительно оптимизации и развития транспортного потенциала предприятий региона через разработку стратегии оптимизации хозяйствующих взаимосвязей на основе межфункциональных экономических компромиссов предприятий.

Сформирована классификация факторов развития морских портов региона через разделение их на экономические; специфические; региональные.

Разработаны концептуальные принципы стратегии развития морских портов региона, которые основываются на разработке системы регулирующих мероприятий, направленных на повышение эффективности деятельности морского транспорта для обеспечения функционирования регионального рынка мультимодальных перевозок в конкурентной среде.

Предложена модель реализации стратегии развития рынка мультимодальных перевозок региона в виде формирования морского мультимодального кластера, который обеспечит консолидацию интересов участников по удовлетворению потребностей потребителей в качественных транспортных услугах.

Сформирована схема инфраструктуры рынка мультимодальных перевозок региона, которая включает морские торговые порты, судоходные компании, железнодорожное хозяйство, широкую сеть автотранспортных предприятий, аэропортовые и аэродромные комплексы, авиакомпании, которые обеспечивают выполнение технологических процессов обработки грузов в

процессе перевозок и внутреннюю поддержку конкурентного потенциала производителей.

Ключевые слова: регион, рынок, мультимодальные перевозки, стратегия развития, региональная экономика, инфраструктура рынка, спрос, предложение, конкуренция, цена, транспортный рынок, транспортные услуги.

SUMMARY

Kukharchik A. Market of multimodal transportations of region and strategy of his development. - Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Thesis for a Candidate Degree in Economics, specialty 08.00.05 - Development of Productive Forces and Regional Economics. - Odessa National Academy of Food Technologies, Odessa, 2019.

The dissertation is devoted to the substantiation of theoretical and methodical principles and the development of practical recommendations for the formation of the market of multimodal transport of the region and its development strategy in the conditions of globalization of the economy. In dissertation maintenance of definitions is certain "multimodal transportations" and "market of multimodal transportations of region" and outlined them specific features. The methodical tool of estimation of functioning of market of multimodal transportations of region is formed and the system of indexes and criteria is improved in relation to marketing market design of processes of delivery of loads research within the limits of certain territory.

Monitoring of a transport potential and market of multimodal transportations of region condition is conducted. Efficiency of development of the regional logistic systems is certain on the basis of analysis of their forming.

Conceptual principles of strategy of development of marine ports of region are worked out for providing of process of effective management marine transportations. The model of realization of strategy of market of multimodal transportations of region development offers as forming marine multimodal to the cluster. The chart of infrastructure of market of multimodal transportations of region is formed

Key words: region, market, multimodal transportations, strategy of development, regional economy, market infrastructure, demand, suggestion, competition, price, transport market, transport services.

Підписано до друку 10.04.2019 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура «Times New Roman». Друк офсетний.
Ум.-друк. арк. 0,9. Зам. № 119. Наклад 100 прим.

Надруковано з готових оригінал-макетів
ФОП Попова Н.М., м. Одеса, вул. Палубна, 9/4. Тел. 777-80-61